

Izvērtējums par Valmieras novada pašvaldības tiešo līdzdalību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", reģistrācijas Nr.40003004220

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmo daļu publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Valmieras novada pašvaldība ir veikusi izvērtējumu par tās līdzdalību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", reģistrācijas Nr.40003004220.

Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 19.punktā ir noteikts, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana.

Nacionālā enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam ir noteikts rīcības virziens transporta jomā – energoefektivitātes uzlabošana, alternatīvo degvielu un AER tehnoloģiju izmantošanas veicināšana transportā, kas nosaka, ka pašvaldībām jāattīsta videi draudzīga sabiedriskā transporta infrastruktūra (Ministru kabineta 21.10.2021. rīkojums Nr.710 "Par Transporta attīstības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam").

Atbilstoši Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 4.panta otrajai daļai valstspilsētu pašvaldības atbilstoši savai kompetencei uzrauga likumu un citu normatīvo aktu ievērošanu sabiedriskā transporta nozarē un organizē sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīklā. Saskaņā ar likuma "Par autocelļiem" 1.panta otro daļu pilsētu ielas ir attiecīgo pašvaldību iestāžu pārziņā, un to uzturēšanas un lietošanas kārtību nosaka šīs iestādes.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 5.panta otrajā daļā noteikts, ka valstspilsētas pašvaldības kompetencē ir:

- 1) pārziņāt maršrutu tīkla pilsētas nozīmes maršrutus savā administratīvajā teritorijā;
- 2) organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīkla pilsētas nozīmes maršrutos;
- 3) sniegt priekšlikumus Sabiedriskā transporta padomei un Autotransporta direkcijai par sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanu Sabiedriskā transporta padomes kompetencē esošajā maršrutu tīklā;
- 4) racionāli apsaimniekot no valsts budžeta, pašvaldības budžeta un pašvaldības speciālā budžeta sabiedriskajam transportam iedalītos finanšu līdzekļus;
- 5) nodrošināt savā administratīvajā teritorijā sabiedriskā transporta pieturvietu izbūvi un infrastruktūras uzturēšanu.

Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.-2038.gadam, kas ir izstrādes procesā, kā viens no Valmieras novada ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem ir noteikta funkcionāla, estētiska un zaļa pilsētu un ciemu vide. Minētā mērķa rīcības virzieni ietver sevī arī kvalitatīvu transporta infrastruktūru un sabiedriskā transporta pieejamību.

Ar mērķi nodrošināt Latvijas Republikas tautsaimniecības kompleksa vajadzības autotransporta pakalpojumos ar vispārējās lietošanas autotransportu, 21.05.1991. tika nodibināts Valsts transporta uzņēmums "Valmiera", reģistrācijas Nr.40003004220. Ar Ministru kabineta 21.08.1996. rīkojumu Nr.352 "Par valsts transporta uzņēmuma "Valmiera" reorganizāciju", saskaņā ar likuma "Par valsts uzņēmumu" 26.pantu Valsts transporta uzņēmums "Valmiera" tika reorganizēts, un uz tā bāzes tika izveidots Valmieras rajona pašvaldības uzņēmums "VTU VALMIERA", reģistrācijas Nr.40003004220. 08.03.2001. tika reģistrēta Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" reorganizācija, pievienojot tai Valmieras rajona pašvaldības uzņēmumu "TEHNIKA UN SPORTS", reģistrācijas Nr.44103005727, kura darbības veids bija transportlīdzekļu vadītāju apmācība.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" kopš 01.12.1993. ir Latvijas pasažieru pārvadātāju asociācijas (LPPA) biedrs un viens no dibinātājiem.

Līdz 30.06.2021. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" kapitāla daļu turētāji bija Valmieras pilsētas pašvaldība, Beverīnas novada pašvaldība, Burtnieku novada pašvaldība, Naukšēnu novada pašvaldība, Mazsalacas novada pašvaldība, Kocēnu novada dome, Rūjienas novada pašvaldība. Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros Valmieras novada pašvaldībā tika apvienotas šādas pašvaldības: Beverīnas novada pašvaldība, Burtnieku novada pašvaldība, Kocēnu novada dome, Mazsalacas novada pašvaldība, Naukšēnu novada pašvaldība, Rūjienas novada pašvaldība, Strenču novada dome un Valmieras pilsētas pašvaldība. Pašvaldībām apvienojoties, izveidota jauna atvasināta publiska persona – Valmieras novada pašvaldība, un tā atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 6.punktam ir attiecīgajā novadā iekļauto pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja.

Pamatojoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 6.punktu, ar Valmieras novada pašvaldības domes 08.07.2021. lēmumu Nr.12 "Par kapitālsabiedrību kapitāla daļu/akciju īpašnieku maiņu" (protokols Nr.3, 4.§) noteikts, ka ar 2021.gada 1.jūliju Valmieras novada pašvaldībai pieder novada pašvaldībā apvienotajām pašvaldībām piederējušās kapitāla daļas/akcijas. Ņemot vērā minēto, no 01.07.2021. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" vienīgais dalībnieks ir Valmieras novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība), un tai pieder 100% kapitāla daļu, līdz ar to Pašvaldība var tieši ietekmēt kapitālsabiedrības pārvaldību un uzraudzīt, lai kapitālsabiedrībai uzdoto uzdevumu izpilde būtu saskaņā ar Pašvaldības iedzīvotāju interesēm.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pamatkapitāls uz 31.12.2021. ir 1 460 574 euro, kas sadalīts 1460574 kapitāla daļās (kapitāla daļas nominālvērtība 1 euro).

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir pašvaldības kapitālsabiedrība Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma izpratnē. Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" nav līdzdalības citās kapitālsabiedrībās.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" komercdarbības veidi (NACE klasifikators) saskaņā ar statūtiem ir:

- pilsētas un piepilsētas pasažieru sauszemes pārvadājumi (49.31);
- degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās (47.30);
- transportlīdzekļu vadītāju apmācība (85.53);
- automobiļu apkope un remonts (45.20).

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pamatdarbības veids ir pilsētas un piepilsētas pasažieru sauszemes pārvadājumi.

Sabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā 2020.-2023.gadam (turpmāk – Stratēģija) noteikts vispārējais stratēģiskais mērķis – stabila un pieejama sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšana, nodrošinot efektīvu transporta maršruta sistēmu, ieviešot mūsdienīgus informācijas tehnoloģiju risinājumus un turpinot autobusu parka atjaunošanu. Ar Valmieras pilsētas pašvaldības domes 23.12.2015. lēmumu Nr.496 (protokols Nr.13, 30.§) Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" noteikts vispārējais stratēģiskais mērķis – stabila un pieejama sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšana, nodrošinot efektīvu transporta maršruta sistēmu, ieviešot mūsdienīgus informācijas tehnoloģiju risinājumus un turpinot autobusu parka atjaunošanu.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu nozare ir saistīta ar finansiāli apjomīgas materiāli tehniskās bāzes un atbilstošas infrastruktūras nepieciešamību, turklāt pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai ir nepieciešamas regulāras investīcijas.

"Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" sniedz regulāros pasažieru pārvadājumus ar autobusiem vietējās, un starppilsētu nozīmes reģionālajos maršrutos un Valmieras

pilsētā atbilstoši noslēgtajiem 2 līgumiem ar Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Autotransporta direkcija.

2021.gadā veikto regulāro pārvadājumu apjoms:

Pārvadājuma veids	Nobraukums maršrutu tīklā (km)	Izpildīto reisu skaits
Reģionālie starppilsētas nozīmes	2 981 096	29 461
Reģionālie vietējās nozīmes	1 771 535	37 825
Valmieras pilsētas	565 771	53 061

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" īpašumā ir četras autoostas – Valmierā, Rūjienā, Valkā un Smiltēnē. Autoostas apkalpo arī citu pārvadātāju pasažierus. Būtiski pasažieru tranzīta punkti ir Smiltēnes un Valmieras autoostas. Vairāk nekā 30% no Smiltēnes autoostu izmantojošiem autobusiem apkalpo citu pārvadātāju reisu.¹

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 19.punktu, kā arī Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 5.panta otrās daļas noteikumiem 01.10.2009. Pašvaldībai un Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir noslēgts Koncesijas līgums Nr.5-1-600-2009/1531, ar kuru Valmieras pilsētas pašvaldība uzdeva Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar autobusiem pilsētas nozīmes maršrutos, Valmieras pilsētas maršrutu tīklā.

Pamatojoties uz Pašvaldības domes 14.10.2021. lēmumu Nr.424 (protokols Nr.13, 29.§) "Par grozījumiem Valmieras pilsētas pašvaldības domes 25.02.2021. lēmumā Nr.62 (protokols Nr.4, 16.§) "Par līguma par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu termiņa pagarināšanu"" 27.10.2021. noslēgta Vienošanās Nr.01.830/7.4.8/21/301, ar kuru noteikts, ka Koncesijas līgums darbojas līdz brīdim, kad tiek noslēgts līgums ar atklātā konkursa uzvarētāju, bet ne ilgāk kā līdz 2023.gada 31.martam, bet attiecībā uz zaudējumu kompensācijas gala norēķinu – līdz pilnīgai saistību izpildei.

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ar Pašvaldību 25.08.2022. noslēgts līgums Nr.01.830/7.4.8/22/717 par skolēnu pārvadāšanu apstiprinātajos maršruta posmos atbilstoši Pašvaldības iesniegtajam sarakstam, personu elektroniskajā identifikācijā izmantojot attiecīgās Pašvaldības izglītības iestādes izsniegto skolēnu apliecību. Minētajā līgumā noteiktā pakalpojuma izpilde tiek nodrošināta no 2022.gada 1.septembra līdz 2023.gada 22.jūnijam (ieskaitot).

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" noslēgti līgumi par transporta pakalpojumu nodrošināšanu ar Valmieras tehnikumu, Nodibinājumu "Bertānu basketbola skolu" un Biedrību Valmieras futbola klubs par pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu.

"Sabiedriskā transporta pakalpojumus raksturo tas, ka pasūtītājs un līdz ar to pieprasījuma noteicējs ir valsts vai pašvaldība. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" tikai izpilda šo pasūtījumu ar iespējami augstāku kvalitāti un labāku saimnieciskās darbības rezultātu. Līdz ar to tiek pielietota ražošanas mārketinga vadīšanas koncepcija. Pārvadājums regulārajos maršrutos tiek piedāvāts par pasūtītāja noteikto cenu. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" cenšas maksimāli izmantot materiālos un cilvēku resursus, lai samazinātu izmaksas un netiktu samazināts pasūtījuma apjoms. Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" nav tiesības pēc savas iniciatīvas veikt izmaiņas maršrutu tīklā, un jābūt iespējām uzsākt izpildīt papildus maršrutus, neskatoties uz to ilgtermiņa ekonomisko efektivitāti.

Valstī ir sekojoši sabiedriskā transporta maršrutu veidi: reģionālie starppilsētu nozīmes maršruti, reģionālie vietējās nozīmes maršruti un pilsētas nozīmes maršruti. Sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālajos maršrutos pavisam kopā sniedz 28 pārvadātāji.

Pārvadājumu īpatsvara ziņā lielākais nozares uzņēmums ir Rīgas pilsētas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme", kas nodrošina pasažieru pārvadāšanu Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā. Otrs lielākais nozares uzņēmums ir Akciju sabiedrība "Nordeka". Tas atrodas Rīgā, un tā pamatdarbības veids ir pasažieru pārvadājumi regulārajos starptautiskajos autobusu maršrutos un starppilsētu nozīmes maršrutos, savienojot Rīgu ar lielāko daļu attīstības centriem un valsts pilsētām. Akciju sabiedrība "CATA" sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālajos maršrutos. Tas ir lielākais pasažieru pārvadātājs Latvijā ārpus Rīgas. Akciju sabiedrība "LIEPĀJAS AUTOBUSU PARKS" ir lielākais pasažieru regulāro autopārvadājumu uzņēmums Kurzemē. Lielākais pasažieru pārvadātājs Latgalē ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Daugavpils

1 Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" vidēja termiņa darbības stratēģija 2020.-2023.gadam – 13., 14.lpp.

autobusu parks”, kas veic regulāros pārvadājumus Daugavpils un Krāslavas novados un Daugavpils pilsētā.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” nobraukuma īpatsvars reģionālās nozīmes maršrutos sastāda 6,5% un kopējo maksājumu valsts budžetā īpatsvars no visiem reģionālās nozīmes maršrutu pārvadātājiem sastāda 8,4%.”²

Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas kārtība ir reglamentēta normatīvajos aktos, atbilstoši kuriem šobrīd tiesības iegūt šādu pakalpojumu sniegšanas tiesības ir iespējams tikai konkursa (iepirkuma) kārtībā. Tādējādi iepirkuma uzvarētājam tiešas konkurences uzvarētājā lotē (maršruti noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā) nav. Starppilsētu pārvadājumiem (reģionālajiem maršrutiem) tiesības veikt pārvadājumus piešķir Autotransporta direkcija, pilsētas pārvadājumiem (Valmieras pilsētas maršrutu tīklā) tiesības veikt pārvadājumus piešķir Pašvaldība. Ņemot vērā, ka gan reģionālajiem, gan pilsētas pārvadājumiem piešķirto tiesību termiņš beidzas 2021.gadā, Autotransporta direkcija ir izsludinājusi atbilstoši iepirkumu, bet Pašvaldība šādu iepirkumu attiecībā uz sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšanu pilsētas maršrutu tīklā plāno izsludināt tuvākajā laikā.

Starppilsētu pārvadājumi. Vidzemē savu darbību sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā reģionālajos pārvadājumos veic sekojoši komersanti:

Nosaukums	Reģistrācijas Nr.	Apgrozījums 2021	Darbinieku skaits 2021	Peļņa/ zaudējumi 2021
Akciju sabiedrība “CATA”	40003016840	15 074 051	451	892 640
Akciju sabiedrība “Nordeka”	40003022404	9 901 177	252	-220 533
SIA “Ceļavējs” - ATP	47103000182	24 549	6	5 716
SIA “Gulbenes autobuss”	43203003672	999 320	46	84 726
SIA “Sabiedriskais autobuss” (Vidzemē darbību veic Alūksnē, Madonā, Ādažos; pretendents Autotransporta direkcijas izsludinātajā konkursā uz Valmieras loti)	48503004916	8 474 197	173	49 767

Pilsētas pārvadājumi. Vidzemē sabiedriskā transporta pakalpojums pilsētas maršrutu tīklā tiek sniegts tikai Valmieras pilsētā, kā rezultātā šobrīd nav identificēti konkurējoši uzņēmumi.

Autotransporta mazgāšanas un tīrīšanas pakalpojumi. Primāri tiek nodrošinātas uzņēmumam piederošo transportlīdzekļu (autobusu) mazgāšana un tīrīšana. Lai nodrošinātu aktīvu atdeves efektivitāti un ņemot vērā, ka uzņēmuma pašu vajadzības nenodrošina pilnīgu noslodzi, pakalpojums tiek piedāvāts arī citiem interesentiem. Konkrētajam pakalpojumam ir sava specifika – ņemot vērā, ka nepieciešamību nodrošināt autobusu mazgāšanu un tīrīšanu, tiek piedāvāta iespēja veikt lielgabarīta (autobusu un kravas automašīnu) transporta līdzekļu mazgāšanu un tīrīšanu visas sezonas garumā Valmieras novadā. Vieglo transporta līdzekļu mazgāšanas un tīrīšanas pakalpojuma piedāvājums Valmierā ir piesātināts, to piedāvā vismaz astoņi uzņēmumi. Savukārt kravas automašīnu mazgāšanas pakalpojumu var piedāvāt tikai viens uzņēmums – SIA “Formatik”, kas sniedz ierobežotu līdzīga veida pakalpojumu, tikai vasarā un ārpus telpām, jo nav atbilstoša izmēru slēgtās auto mazgātavas. Slēgtā tipa auto mazgātava ir SIA “Scania Latvia”, bet viņi nesniedz auto mazgāšanas ārpalpojumu. Autobusu mazgāšanu Valmierā neviens uzņēmums nepiedāvā.

Autobusu mazgāšana kā obligāti izpildāma prasība uzņēmumam jānodrošina, pamatojoties uz sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtītāju noteiktajiem nosacījumiem noslēgtajos pakalpojumu līgumos.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” autotransporta mazgāšanas un tīrīšanas pakalpojuma sniegšanai Pašvaldības dotācijas zaudējumu segšanai nesaņem.

Remontpakalpojumi. Primāri tiek nodrošināta remonta bāze uzņēmumam piederošo transportlīdzekļu (autobusu) remontam. Lai nodrošinātu aktīvu atdeves efektivitāti un pilnu noslodzi, pakalpojumi tiek piedāvāti arī citiem interesentiem. Ņemot vērā uzņēmuma specifiku (remontēti tiek uzņēmuma īpašumā esošie autobusi), remonta pakalpojumus ir iespēja sniegt arī kravas automašīnām. Analogiski kā gadījumā ar mazgāšanas un tīrīšanas pakalpojumiem, Valmierā vieglā

2 Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” vidēja termiņa darbības stratēģija 2020.-2023.gadam – 16., 17.lpp.

autotransporta remonta pakalpojumu piedāvājums ir piesātināts, savukārt kravas automašīnu remonta pakalpojumus piedāvā tikai trīs uzņēmumi – SIA “AB PLUS”, SIA “AK12” un SIA “Volvo Truck Latvia” Valmieras filiāle, pie kam, kravas automašīnu un mikroautobusu, kuru augstums pārsniedz 2 metrus, remontpakalpojumus (krāsošanas darbus) sniedz tikai Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA”, jo ir izveidota nepieciešamā infrastruktūra, lai nodrošinātu saimnieciskai darbībai nepieciešamo autobusu operatīvu un kvalitatīvu krāsošanas darbu izpildi. Remontpakalpojumus saņemt ārpuspakalpojumā būtu neefektīvi, tiktu ietekmēta savlaicīga autobusu reisu izpilde, veidotos papildus nobraukums uz servisa centiem (tajā skaitā Rīga), kas radītu ievērojamas papildus izmaksas. Pamatā visiem uzņēmuma autobusiem (sākot ar trešo gadu pēc pirmās reģistrācijas) tiek veiktas tehniskās apskates CSDD divas reizes gadā. Lai sagatavotu katru autobusu tehniskai apskatei, nepieciešams izvērtēt autobusa tehnisko stāvokli, līdz ar to nav racionāli meklēt ārpuspakalpojumu, lai nodrošinātu autobusu ikdienas tehnisko uzraudzību un remontdarbus. Uzņēmumam pašam ir iespējas plānot un noteikt prioritātes autobusu remontdarbu izpildē, kas nodrošina visoptimālāko iespēju nodrošināt kvalitatīvu un nepārtrauktu pasažieru pārvadājumu izpildi. Remontpakalpojumu bāze un infrastruktūra spēj nodrošināt arī kravas transporta ceļu satiksmes negadījumu seku likvidēšanu un bojāta transportlīdzekļa transportēšanu. Šādu pakalpojumu visiem transportlīdzekļiem nodrošina tikai Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA”. Šādu pakalpojumu sniedz arī SIA SCANIA Latvija, bet tikai SCANIA kravas automašīnām. Pakalpojuma nodrošināšanai netiek veiktas būtiskas papildus investīcijas.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” remontpakalpojuma sniegšanai Pašvaldības dotācijas zaudējumu segšanai nesaņem.

Apsargātas auto stāvvietas pakalpojums. Ņemot vērā Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” piederošās teritorijas konfigurāciju un darbības specifiskā balstītu transporta parka novietni (apsargāta teritorija ar kontrolētu iebraukšanu un izbraukšanu), uzņēmums piedāvā pašu vajadzībām neizmantojamās teritorijas daļas izmantošanu stāvvietas pakalpojuma nodrošināšanai, nodrošinot arī teritorijas apsardzi. Apsargātas autostāvvietas pakalpojumu Valmieras pilsētā neviens cits uzņēmums nepiedāvā. Ir apsargāts stāvlaukums lielgabarīta transportlīdzekļu novietošanai un manevrēšanas iespējām autoceļa A3 tiešā tuvumā, nelielā attālumā no Valmieras pilsētas robežas.

Nekustamā īpašuma efektīva izmantošana, gūstot no tā pēc iespējas lielākus ienākumus, ir Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” pienākums, kas izriet no Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” apsargātas auto stāvvietas pakalpojuma sniegšanai Pašvaldības dotācijas zaudējumu segšanai nesaņem.

Autobusu nomas pakalpojums. Pakalpojumu Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” sniedz, lai nodrošinātu racionālu transporta parka izmantošanu.

Sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšanā izmantoto autobusu skaits ir mainīgs. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” sniedz autobusu nomas pakalpojumu, ja tas nekavē pamatdarbības pakalpojuma sniegšanu. Tā neiegādājas papildus transportlīdzekļus ar mērķi sniegt autobusu nomas pakalpojumu. Pakalpojuma sniegšanā tiek izmantots personāls, kas tiek nodarbināts sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšanā.

Ņemot vērā brīvdienas, svētku dienas, skolēnu brīvlaikus mācību gada laikā un vasarā, veidojas situācija, ka netiek pilnībā noslogoti visi uzņēmuma rīcībā esošie autobusi. Ievērojot šo, lai nodrošinātu racionālu autobusa parka noslogojumu, konkrētajā brīdī brīvie (nav nepieciešamība izmantot sabiedriskā transporta pakalpojuma nodrošināšanā) autobusi tiek piedāvāti iznomāšanai neregulāro pasažieru pārvadājumu veikšanai. Papildus uzņēmums arī piedalās iepirkumos par neregulāro pasažieru pārvadājumu veikšanu, nodrošinot transporta pakalpojumu sniegšanu sporta skolām, izglītības iestādēm, kultūras kolektīviem u.c. Ņemot vērā, ka liela mēroga pasākumu (Dziesmu svētki, Latvijas olimpiāde u.c.) gadījumos ir nepieciešams arī liels transporta līdzekļu skaits dalībnieku nogādāšanai, šādu pasākumu starplaikā uzņēmums piedāvā autobusu nomu jebkuram interesentam. Valmieras pilsētā ir pieejams arī citu uzņēmumu piedāvājums autobusu nomas pakalpojumam, taču ar ierobežotu autobusu skaitu. Komersanti ar autobusu skaitu līdz 10 autobusiem šādus pakalpojumus sniedz SIA Ramare Tours, ZS Šiveriņi, SIA “Balt go”, ZS Jaunstokas, IK “Ileks Plus, SIA ME.LAT.LUX”, komersanti ar vairāk kā 10 autobusiem – AS CATA.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” iesaistīšanās autobusu nomas tirgū ir saistīta ar tai piederoša īpašuma efektīvu pārvaldīšanu, gūstot pēc iespējas lielākus ienākumus no tā. Īpašuma efektīva izmantošana, gūstot no tā pēc iespējas lielākus ienākumus, ir Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” pienākums, kas izriet no Publiskas personas finanšu līdzekļu

un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma. Kapitālsabiedrības darbība nerada negatīvu ietekmi uz privātajiem uzņēmumiem, jo ar saviem autobusiem kapitālsabiedrība arī palīdz privātajiem uzņēmējiem nodrošināt pakalpojumus.

Privātie uzņēmēji nespēs nodrošināt pieprasījumu pēc autobusu nomas pakalpojumiem, jo Pašvaldībai (un tās pakļautības iestādēm) vidēji ikdienā ir nepieciešami līdz 8 autobusi vienlaicīgi. Lielāku pasākumu norises nodrošināšanai vairāk kā 10 autobusi vienlaicīgi dienā.

Kopš 2013.gada Valmieras pilsētas pašvaldība organizē atklātu konkursu par "Transporta pakalpojumu nodrošināšana Valmieras pilsētas pašvaldības iestāžu vajadzībām". Kopš 2017.gada decembra konkurss tiek organizēts publisko iepirkumu sistēmā eis.gov.lv. Konkursos ir iespējams pieteikties un piedalīties jebkurai juridiskai vai fiziskai personai, kura ir spējīga nodrošināt pasūtītāja pieprasītā apjoma izpildi. Līdz 2021.gadam rīkotajos konkursos nepieteicās neviens cits pretendents (Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" bija vienīgais pretendents), kurš būtu spējīgs nodrošināt pakalpojuma izpildi.

Pašvaldības Pastāvīgās iepirkumu komisijas atklātā konkursa VNP 2022/112AK "Valmieras novada skolēnu regulārie pārvadājumi 2022./2023.mācību gadā" (turpmāk – VNP 2022/112AK) procedūras 18.10.2022. noslēguma ziņojumā cita starpā norādīts, ka, lai arī Pašvaldības organizētajā atklātajā konkursā VNP 2022/112AK 1., 2., 3., 4., 5. un 7. daļai iesniedza tikai viens pretendents, pasūtītājs uzskata, ka izsludinātā konkursa VNP 2022/112AK nolikumā pretendentu atlases prasības ir objektīvas un samērīgas, t.i., nepamatoti neierobežo piegādātāju konkurenci, un ir noteiktas samērīgi līguma priekšmetam, un pasūtītājs ir tiesīgs turpināt iepirkuma procedūru iepriekš norādītajās iepirkumu daļās, tās nepārtraucot. Tikai vienā atklātā konkursa daļā (6.daļa -) pieteikumu bija iesniedzis arī otrs pretendents IK "ILEKSS PLUS", reģistrācijas Nr. 44102032925.

Pamatojoties Pašvaldības Pastāvīgās iepirkumu komisijas lēmumu par atklātā konkursa VNP 2022/112AK uzvarētāju, kuram būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības, 1., 2., 3., 4., 5. un 7.daļā atzīta Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", savukārt par 6.daļā – IK "ILEKSS PLUS", reģistrācijas Nr.44102032925.

Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā saistībā ar visā novadā esošo dažāda vecuma grupu izglītojamo papildus nogādāšanu Valmieras pilsētā slidotapmācības nodarbībām, peldētapmācības nodarbībām, sporta nodarbībām Jāņa Daliņa stadionā, ievērojami pieaug nepieciešamība nodrošināt neregulāro pārvadājumu izpildi. Ņemot vērā iepriekšējos gados veikto iepirkumu rezultātu, jāpieņem, ka šīs funkcijas nodrošināšanai īpaši svarīga būs tieši Kapitālsabiedrības kapacitāte sniegt minētos neregulāros pārvadājumus.

Kapitālsabiedrība sniedz autobusu nomas pakalpojumu brīvā tirgus apstākļos un tā cenas tiek noteiktas, balstoties uz ekonomiski pamatotām izmaksām. Visi neregulārajos pakalpojumos iesaistītie autobusi tiek izmantoti sabiedriskajam transportam. Laikā, kad tos nav nepieciešams noslogot to galvenajam mērķim, noslogo neregulāro pārvadājumu izpildei, lai efektīvi izmantotu resursus. Pakalpojuma nodrošināšanai netiek veiktas būtiskas papildus investīcijas.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" autobusu nomas pakalpojuma sniegšanai Pašvaldības dotācijas zaudējumu segšanai nesaņem.

Degvielas tirdzniecības pakalpojums. Ņemot vērā uzņēmumam piederošā autoparka (autobusi) apmēru un nepieciešamību nodrošināt izmaksu efektīvu sabiedriskā transporta pakalpojuma piedāvājumu (tehniskais nobraukums uz degvielas uzpildes vietu un atpakaļ netiek kompensēts sabiedriskā transporta pakalpojuma ietvaros), tika pieņemts lēmums veidot pašiem savu degvielas uzpildes staciju, tādējādi nodrošinot ne tikai degvielas uzpildes ērtumu, bet arī nodrošinot iespēju veikt degvielas iepirkumu par vairumtirdzniecības cenām. Ņemot vērā, ka Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" dalībnieks ir Pašvaldība, degvielas uzpildes stacijas (un degvielas uzkrājuma) esamība ir iepļānota arī Pašvaldības krīzes vadības plānos, kā iespēja krīzes un ārkārtējās situācijās nodrošināt degvielas pieejamību operatīvajam transportam. Lai nodrošinātu aktīvu atdeves efektivitāti degvielas uzpildes stacija apkalpo degviela tiek tirgota arī trešajām pusēm. Valmieras pilsētā degvielas tirdzniecības vietu (t.sk., arī autobusiem un kravas automašīnām) skaits sastāda 9 (KOOL, Neste (2), Circle K (2), Valdeko, Lukoil, Latvijas nafta, Virši).

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" degvielas tirdzniecības pakalpojuma sniegšanai Pašvaldības dotācijas zaudējumu segšanai nesaņem.

Sabiedrības valde ir izvērtējusi Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" degvielas uzpildes stacijas rentabilitāti, 2021.gadā piesaistīto klientu pienesumu, degvielas uzpildes stacijas attīstības virzienus, apgrozījuma prognozi 2022.gadā, veic degvielas uzpildes stacijas finanšu izvērtējumu, analizējot ieņēmumu struktūru, pārdoto degvielas daudzumu un darījumu skaitu,

salīdzinot 2020.gada un 2021.gada rādītājus. Tika apzināti degvielas uzpildes stacijas automatizēšanas tehniskie risinājumi un prognozējamās izmaksas, degvielas uzpildes tvertnes uzstādīšanas tehniskie risinājumi un piedāvājumi, atbildības sadalījumu starp Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" un pakalpojuma sniedzējiem vides aizsardzības prasību ievērošanā. Tika analizēti iespējamie finansiālie ieguvumi un riski, atsakoties no degvielas mazumtirdzniecības un Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" transportlīdzekļu uzpildes Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" degvielas uzpildes stacijā, analizēti pakalpojuma ieņēmumi un izdevumi, veikts iespējamās degvielas iegādes Valmieras pilsētā cenas salīdzinājums ar Sabiedrības pašizmaksas apmēru degvielas uzpildes nodrošināšanai. Valde ar 22.02.2022. valdes lēmumu Nr.4.1. (valdes sēdes protokols Nr.4) nolēma *konceptuāli atbalstīt* Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" *degvielas uzpildes stacijas darbības pārtraukšanu tuvākā kalendārā gada laikā, t.i., pārtraukt degvielas mazumtirdzniecību un pārtraukt* Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" *transportlīdzekļu degvielas uzpildi kapitālsabiedrības degvielas uzpildes stacijā.*

Lai nodrošinātu optimālāko degvielas iegādes cenu, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" 06.04.2022. Elektronisko iepirkumu sistēmā izsludināja atklātu konkursu "Degvielas iegāde", iepirkuma identifikācijas Nr. SIA "VTU Valmiera" 2022/3, par degvielas iegādi Valmierā 3 gadu periodam. Pamatojoties uz minētā degvielas iepirkuma rezultātiem, Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" būs iespēja izvērtēt saimnieciski visizdevīgāko degvielas iegādes veidu – degvielas uzpilde savā degvielas uzpildes stacijā vai degvielas iegāde Valmieras pilsētā esošajās degvielas uzpildes stacijās. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir gatava būtiski pārplānot saimnieciski organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus ar mērķi samazināt reālās degvielas iegādes izmaksas. Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un tās ietekmi uz degvielas pieejamību un degvielas cenas pieauguma tendencēm, jāturpina izvērtēt degvielas uzpildes stacijas nākotnes attīstības virzieni. 14.05.2021. AS Inspecta Latvia veica degvielas uzpildes stacijas pilno pārbaudi, kurā tika konstatēts, ka iekārta atbilst lietošanas prasībām un nākamā pilnā pārbaude veicama 14.05.2027., līdz ar to līdz norādītajam datumam ir tehniska iespēja ekspluatēt degvielas uzpildes staciju.

Autoapmācības pakalpojums. Lai nodrošinātu uzņēmuma pamatdarbības pakalpojumu – pasažieru pārvadāšanu, Autoskola piedāvā kvalifikācijas paaugstināšanas kursus "D", "D(95)" kategoriju iegūšanai, kā arī periodiskās apmācības kursus (95.kods) profesionālā autobusu vadītāja apliecības iegūšanai. Autoskolas sniegto pakalpojumu saņem gan fiziskas personas, gan juridiskas personas saistībā ar darba spēka piesaisti pasažieru un autopārvadājumos.

Autoskolai ir savs mācību autobuss, ar kuru tiek nodrošināta autobusu vadītāju apmācību visā Vidzemes reģionā gan saviem kursantiem, gan sadarbībā ar citām autoskolām arī viņu kursantu apmācībai. Vidzemes reģionā ir tikai 2 mācību autobusi – Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" un "Gulbenes auto-moto". Vidzemes reģiona autoskolas nav 12 un vairāk gadus izrādījušas interesi par sava autobusa iegādi un uz doto brīdi arī par "D" kategorijas apmācību vispār. Mācību autobuss tiek iznomāts arī privātajām autoskolām. No 2018.gada darba spēka tirgū ir vērojama krasa tendence samazināties interesei par autobusu vadītāja profesijas apguvi, tāpēc privātā sektora autoskolas nevar un nav finansiāli ieinteresētas iegādāties un ekspluatēt savu mācību autobusu.

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", lai piesaistītu autobusu vadītājus, ir nepieciešams saglabāt gan "D" kategorijas teorētisko, gan praktisko apmācību. Mācību autobusu un apmācības laukumu uzņēmums ir nodrošinājis. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", atsakoties no autobusu vadītāju apmācības, līdz ar to vienīgā mācību autobusa Valmieras novadā, ievērojami pasliktināsies iespējas piesaistīt darbiniekus autobusa vadītāja amatam. Pēc "D" kategorijas iegūšanas uzņēmuma autoskolā, pēdējo piecu gadu laikā darbu uzņēmumā uzsākuši 22 autobusu vadītāji (2017. – 11, 2018. – 7, 2019.- 2, 2020-2021. – 2), kas ir ievērojams atbalsts kvalificētu autobusu vadītāju piesaistē.

Tāpat jānorāda, ka, veicot 95.koda apmācības, uzņēmums var būt pārliecināts, ka apmācības veiktas augstā kvalitātē. 95.koda apmācībās papildus normatīvajos aktos noteiktai programmai, uzņēmums piedāvā papildus zināšanas par aktualitātēm normatīvajos aktos – grozījumiem Ceļu satiksmes likumā, izmaiņām Ceļu satiksmes noteikumos, apmācībās apskata, rekonstruē un izanalizē aktuālās problēmsituācijas autokravu un pasažieru pārvadājumos, saistītas ar pārvadājumu drošību un normatīvo aktu normu ievērošanu. 95.koda kursus organizējam atļautajā termiņā, ņemot vērā uzņēmuma autobusu vadītāju darba noslodzi un iespējas optimāli saplānot viņu

darba grafikus, netraucējot reisu izpildi. 95.koda apmācība ir obligāta reizi piecos gados, ar mērķi paaugstināt profesionālo vadītāja kvalifikāciju.

Lai persona varētu iegūt "D" kategorijas kvalifikāciju, autovadītājam jābūt "C" vai "C1" kvalifikācijas apliecībai – tāpēc uzņēmums veic arī "C", "C95", "CE", "CE(95)" kategoriju autovadītāju apmācību, lai šiem kursantiem būtu iespēja secīgi iegūt arī autobusa vadītāja kvalifikāciju un piedāvāt darba iespējas uzņēmumā.

Vidzemē privātās autoskolas autoapmācības pakalpojumus piedāvā galvenokārt "A" (motocikli) un "B" (vieglās automašīnas) kategoriju iegūšanai, kas ir lielākā tirgus daļa autoapmācībā. Iepriekš minētā kategorijas autovadītāja apliecības iegūšanu Valmieras pilsētā piedāvā vēl 10 uzņēmumi – SIA "Presto autoskola", SIA "S Lauris", SIA "MBR", SIA "0 Fortūna", SIA "Sprīdītis Auto", SIA "AGR Auto plus", SIA "El Starts", SIA "Pastorm", SIA "JL-UK", SIA Autoskola Einšteins". Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" autoskola šādus pakalpojumus nesniedz un konkurenci privātajam sektoram nerada.

Autobusu vadītāju apmācība sadarbībā NVA un bezdarbnieku piesaiste darbam Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" – Autoskola 2021.gada novembrī piedalījās un ir iekļauta Izsludinājuma Nr.15/2021 "Transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmu īstenošana bezdarbniekiem" īstenošanu sarakstā no 2022.-2023.gada beigām.

Tā kā šajā Izsludinājumā par autobusu vadītāju apmācību Vidzemes reģionā NVA komisija lēmusi iekļaut tikai 4 autoskolas, no kurām 2 autoskolas jau vairākus gadus neapmāca autobusu vadītājus ar bezdarbnieku kuponu, tad sadarbībā ar NVA tā ir vēl viena no iespējam nodrošināt uzņēmumu ar autobusu vadītājiem. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir vienīgais pakalpojuma sniedzējs NVA kopš 2008.gada.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" autoapmācības pakalpojuma sniegšanai Pašvaldības dotācijas zaudējumu segšanai nesaņem.

Norādām, ka Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" papilddarbības veidi tiek sniegti, ne tikai tās kapitāla daļu turētājam, bet arī trešajām personām. Papildu darbība ir saistīta ar pamatdarbību un racionālu īpašuma izmantošanu, jo saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma trešā panta 1.punktu publiskas personas kapitālsabiedrībai ir jārikojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, t. i., rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu. No minētās likuma normas izriet, ka Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir pienākums efektīvi izmantot tās rīcībā esošos aktīvus, tai skaitā transportlīdzekļus un nekustamo īpašumu, kas tai pieder, mazinot finanšu līdzekļu izlietojumu.

Pašvaldības līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" nerada šķēršļus privātās uzņēmējdarbības attīstībai.

Pašvaldības iesaiste komercdarbībā ar Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" starpniecību nerada negatīvu ietekmi uz privātajiem uzņēmējiem un konkurences procesu kopumā arī citos tirgos, kurus varētu skart Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" veiktā papildus darbība, ko apliecina lielais autoskolu, degvielas uzpildes staciju un autoservisu piedāvājums Valmierā.

Ja Pašvaldība izlemtu neturpināt līdzdalību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", privāto tirgus dalībnieku kapacitāte nebūtu pietiekama, lai spētu nodrošināt pakalpojumus, jo sekmīgai darbības nodrošināšanai ir nepieciešamas būtiskas investīcijas.

Konkurences padomes 29.06.2021. vēstulē Nr.1.7-2/905 *Par SIA "VTU VALMIERA"* cita starpā norādījusi, ka nepiekrīt Pašvaldības uzskatam, ka privāto tirgus dalībnieku kapacitāte nebūtu pietiekama, lai spētu nodrošināt pakalpojumus, jo Konkurences padomes ieskatā privātie sabiedriskā transporta sniedzēji spēj piesaistīt līdzekļus un nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus, kā piemērus norādot Akciju sabiedrību "Nordeka", Akciju sabiedrību "LIEPĀJAS AUTOBUSU PARKS".

Publiski interneta vidē un plašsaziņas līdzekļos pieejamā informācija liecina, ka gan Akciju sabiedrība "Nordeka", gan Akciju sabiedrība "LIEPĀJAS AUTOBUSU PARKS" nav spējīgas nodrošināt kvalitatīvus un nepārtrauktus sabiedriskā transporta pakalpojumus, jo to kapacitāte nav pietiekama (Akciju sabiedrība "LIEPĀJAS AUTOBUSU PARKS") un tehniskais nodrošinājums neatbilstošs (Akciju sabiedrība "Nordeka").

Valsts AS "Autotransporta direkcija" organizētajā iepirkumā par reģionālā sabiedriskā transporta pakalpojuma nodrošināšanu lotēs "Cēsis" un "Limbaži, Sigulda" uzvarēja AS "Nordeka", savukārt lotēs "Aizkraukle" un "Ogre" uzvarēja AS "Liepājas autobusu parks".

AS "Liepājas autobusu parks" vēl pirms pakalpojuma sniegšanas sākšanas publiski informēja, ka šoferu trūkuma dēļ tā nespēs izpildīt uzņemtās saistības pilnā apmērā un izpildīt līgumā noteikto reisu skaitu. Kopš 2022.gada 1.jūlija, kad AS "Liepājas autobusu parks" pārņēma pasažieru pārvadājumus lotēs "Aizkraukle" un "Ogre", minētais komersants nav izpildījis vairāk sešus simtus reisu, tādējādi liedzot iedzīvotājiem mobilitātes iespējas.

AS "Nordeka" nevarēja nodrošināt pakalpojuma sākšanu no 2022.gada 1.jūlija, jo tai bija valsts AS "Autotransporta direkcija" organizētā iepirkuma prasībām neatbilstoši autobusi, kā arī nespēja savlaicīgi sagādāt prasībām atbilstošus autobusus. Līdz ar to reģionālos pasažieru pārvadājumus Limbažos, Siguldā un Cēsīs turpina veikt līdzšinējais pakalpojuma sniedzējs AS "CATA".

Krīze, kas izveidojusies pasažieru pārvadājumos, apliecina Pašvaldības uzskatu par privāto tirgus dalībnieku kapacitātes nepietiekamību patiesumu.

Uzņēmumā Kvalitātes vadības sistēmas ISO 9001:2015 ietvaros ir noteikti mērķi nodrošināt regulāro reisu izpildi 98% apmērā. Neskatoties uz valstī ieviestajiem ierobežojumiem Covid 19 laikā, 2019.gadā SIA "VTU Valmiera" nodrošināja starppilsētu reģionālos reisos 99.99%, reģionālās vietējās nozīmes reisos 100% apmērā un pilsētas nozīmes maršrutos 99.97%, 2020.gadā attiecīgi reisu izpilde 99.97%, 99.98% un 99.98% apmērā, un 2021.gadā attiecīgi 99.96%, 99.94% un 99.97% apmērā. Visi reisi nav izpildīti objektīvu iemeslu dēļ (galvenokārt apledojušu ceļu posmu dēļ, kas liedza tālāku pārvadājuma izpildi, atsevišķos gadījumos reisa izpildes laikā radušos autobusa tehnisku problēmu dēļ. Autobusu vadītāju trūkuma vai darbnespējas dēļ nav bijuši neizpildīti reisi).

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" strādā, lai paaugstinātu pakalpojumu kvalitāti un celtu klientu apmierinātības līmeni. Jāņem vērā, ka viens no pakalpojuma kvalitātes rādītājiem ir pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktība.

Konkurences neitralitāte prasa ievērot četrus principus – saimnieciskās darbības un publisko funkciju nodalīšana; cenu noteikšana, balstoties uz izmaksām; vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana; konkurenci veicinoša publisko iepirkumu organizēšana.

Princips "saimnieciskās darbības un publisko funkciju nodalīšana" ir izpildīts, jo maksas pakalpojumi ne tiešā, ne netiešā veidā nav saistīti ar valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu un tas, ka Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" nodrošina Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 19.punktā paredzētās pašvaldības autonomo funkciju sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana, nedod tai iespējas ar administratīvām metodēm nodrošināt sev labvēlīgākus apstākļus, nekā pārējiem tirgus dalībniekiem.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" izpilda arī principu "cenu noteikšana, balstoties uz izmaksām".

Konkurence padome ir norādījusi, ka publiskās personas un to kapitālsabiedrības bauda nepamatotas priekšrocības, ja tās ar saimniecisko darbību vai komercdarbību saistītās izmaksas sedz no publisko funkciju izpildei piešķirtajiem finanšu līdzekļiem vai ja saņem publiskās personas rīcībā esošo resursu izmantošanas iespējas bez maksas vai par būtiski mazāku maksu nekā tirgus cena. Šīs priekšrocības publiskas personas kapitālsabiedrībai nodrošina iespējas piedāvāt tirgus situācijai neatbilstošas un neadekvāti zemas cenas precēm vai pakalpojumiem, tādējādi deformējot konkurenci. Privātie komersanti, nespējot izturēt nepamatoti zemāku cenu spiedienu, var būt spiesti pamest tirgu. Tādējādi atbilstoši konkurences neitralitātes principiem, publiskas personas kapitālsabiedrībai, veicot komercdarbību, cenu noteikšana ir jāveic pēc līdzīgiem principiem kā privāto uzņēmumu precēm (pakalpojumiem).

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pakalpojumu cenas tiek noteiktas balstoties uz pašizmaksu aprēķiniem. Izmaksās tiek ietverti visi ar maksas pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi. Maksas pakalpojumu cenas nav zemākas par tirgus cenām.

Princips "vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana" tiek izpildīts, jo Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" un pārējie tirgus dalībnieki darbojas vienāda regulējuma apstākļos.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ievēro principu "konkurenci veicinoša publisko iepirkumu organizēšana". Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ievēro publisko iepirkumu procedūru vadlīnijas.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" budžeta lielāko daļu veido dotācijas zaudējumu segšanai. 2021.gadā pašu ieņēmumi 39% (2,55 milj. EUR), publiskie līdzekļi – dotācijas zaudējumu segšanai 51% (3,34 milj. EUR), kompensācijas par braukšanas maksas atvieglojumiem 10% (0,65 milj. EUR).

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pamatdarbības un papildu darbības finansēšanas līdzekļi:

- pilsētas un piepilsētas pasažieru sauszemes pārvadājumi - pašu ieņēmumi 29% (1,60 milj. EUR), Dotācijas zaudējumu segšanai 60% (3,34 milj. EUR), kompensācijas par braukšanas maksas atvieglojumiem 11% (0,65 milj. EUR);
- degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās – pašu ieņēmumi 100% (0,46 milj. EUR);
- transportlīdzekļu vadītāju apmācība (85.53) – pašu ieņēmumi 100% (0,02 milj. EUR).

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" saņem valsts budžeta dotāciju zaudējumu segšanai atbilstoši Ministru kabineta 28.07.2015. noteikumiem Nr.435 "Kārtība, kādā nosaka un kompensē ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un izdevumus un nosaka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu". Pašvaldība kompensāciju par braukšanas maksas atvieglojumiem sedz pamatojoties uz Pašvaldības noteikumiem "Kārtība, kādā tiek kompensēti sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušies zaudējumi Valmieras pilsētas nozīmes maršrutos" (apstiprināti ar Pašvaldības domes 27.09.2012. lēmumu Nr.280 (protokols Nr.13, 39.§)).

Nozīmīgākie Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" realizētie projekti 2021.gadā:

- Eiropas Savienības fonda projekts "Videi draudzīga sabiedriskā transporta iegāde Valmieras pilsētai", kura ietvaros iegādi 9 gab. hibrīdautobusi;
- Eiropas Savienības fonda projekts "Videi draudzīga sabiedriskā transporta iegāde Valmieras pilsētai", kura ietvaros iegādāts 1 gab. hibrīdautobuss;
- uzsākts Eiropas Savienības fonda projekts "Elektroautobusa iegāde Valmieras pilsētas maršrutu tīklā", kas paredz iegādāties 1 gab. jaunu videi draudzīgu elektroautobusu;
- uzsākts Eiropas Savienības fonda projekts "Papildu elektroautobusa iegāde Valmieras pilsētai", kas paredz iegādāties 1 gab. jaunu videi draudzīgu elektroautobusu;
- sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru Eiropas Sociālā fonda projekta "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai" ietvaros īstenota transportlīdzekļu vadītāju apmācība.
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" veic finanšu līzingu maksājumus par 19 iegādātiem autobusiem, kas paredzēti izmantošanai reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos."³

Ar Valmieras pilsētas pašvaldības domes 29.04.2021. lēmumu Nr.98 "Par kapitālsabiedrību, kurās Valmieras pilsētas pašvaldībai pieder kapitāla daļas, 2020.gada peļņas izlietošanu" (protokols Nr.6, 2.§) nolemts: 1) atbalstīt, ka kapitālsabiedrību, kuras 2020.gadā ir strādājušas ar peļņu, t.sk. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", peļņa par 2020.gadu netiek sadalīta, bet novirzīta kapitālsabiedrības attīstībai; 2) noteikt, ka nesadalītās peļņas novirzīšana kapitālsabiedrības attīstībai nozīmē ilgtermiņa un īstermiņa ieguldījumus, kas nepieciešami kapitālsabiedrību saimnieciskās darbības nodrošināšanai, ilgtspējīgai attīstībai un konkurētspējas saglabāšanai. Arī par Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" 2019., 2018., 2017., 2016. un 2015.gada peļņu, Valmieras pilsētas dome lēmusi atbalstīt, ka peļņa netiek sadalīta, bet tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībai.

2021.gadu Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir noslēgusi ar zaudējumiem. Ar Pašvaldības domes 26.05.2022. lēmumu Nr.336 "Par kapitālsabiedrību, kurās Valmieras novada pašvaldībai pieder kapitāla daļas, 2021.gada peļņas izlietošanu un zaudējumu segšanu" (protokols Nr.11, 19.§) nolemts Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" 2021.gada zaudējumus segt no kapitālsabiedrības iepriekšējo gadu peļņas.

Pasažieru pārvadājumi kā pakalpojuma veids ir stratēģiski svarīgs. Papildus darbības veidi kā autotransporta mazgāšana, dažādus remontpakalpojumus, autovadītāju apmācība, nav stratēģiski svarīgi, bet tie nepieciešami pamatdarbības pakalpojumu realizēšanā un pastāv tirgus nepilnība specifiskos autotransporta remontu pakalpojumos un autovadītāju apmācībā Vidzemes reģionā.

Minētie pakalpojumi ir saistīti ar Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pamatdarbības veidu – to finansējumam tiek izmantoti kapitālsabiedrības ieņēmumi, apjomīgas papildus investīcijas netiek veiktas.

Turklāt norādāms, ka Pašvaldības darbība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" garantē tās darbības stabilitāti, nepārtrauktību un kvalitāti, savukārt kapitālsabiedrības darbības

3 Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" vidēja termiņa darbības stratēģija 2020.-2023.gadam – 10. lpp.

stabilitāte un nepārtrauktība ir saistīta ar pašvaldības spēju nodrošināt Valsts civilās aizsardzības plānā un Pašvaldības civilās aizsardzības plānā noteiktos pienākumus. Secināms, ka kapitālsabiedrības darbība ir stratēģiski svarīga Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, drošībai.

Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otro daļu, kurā noteikts, ka, veicot līdzdalības izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, Pašvaldība lūdz biedrībai "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera" sniegt viedokli par Pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās.

Pašvaldība 10.03.2022. saņēma biedrības "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera" (turpmāk – LTRK) 09.03.2022. vēstuli Nr. 2022/182 "Par viedokļa sniegšanu", kurā norādīts, ka LTRK ar 2020.gada 19.oktobra vēstuli Nr.2020/1158 "Par viedokļa sniegšanu saistībā ar pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās" jau sniedza viedokli par kapitālsabiedrībām: Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS", Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", SIA "Valmieras ūdens", Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Vidzemes slimnīca", SIA "ZAAO", SIA "Valmieras Olimpiskais centrs", Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA". LTRK informē Pašvaldību, ka uztur jau iepriekš pausto pozīciju par minētajām kapitālsabiedrībām.

LTRK 19.10.2020. vēstulē Nr.2020/1158 "Par viedokļa sniegšanu saistībā ar pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās" cita starpā norādīts viedoklis par Valmieras pilsētas pašvaldības līdzdalību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA".

LTRK atzīst, ka pasažieru pārvadājumi kā pakalpojuma veids ir stratēģiski svarīgs, tomēr aicina Pašvaldību izvērtēt, vai nākotnē to var nodrošināt privātpersonas. Par Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" papildus darbības veidiem autotransporta mazgāšana, dažādus remontpakalpojumus, autovadītāju apmācība, LTRK norāda, ka, viņuprāt, tie nav stratēģiski svarīgi un nepastāv tirgus nepilnība, tāpēc Pašvaldības iesaiste minētā pakalpojuma sniegšanā nav atbalstāma.

Pašvaldība norāda, ka minētie pakalpojumi ir saistīti ar Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pamatdarbības veidu, to finansējumam tiek izmantoti kapitālsabiedrības ieņēmumi, apjomīgas papildus investīcijas netiek veiktas.

Turklāt norādāms, ka Pašvaldības darbība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" garantē tās darbības stabilitāti, nepārtrauktību un kvalitāti, savukārt kapitālsabiedrības darbības stabilitāte un nepārtrauktība ir saistīta ar pašvaldības spēju nodrošināt Valsts civilās aizsardzības plānā un Pašvaldības civilās aizsardzības plānā noteiktos pienākumus. Secināms, ka kapitālsabiedrības darbība ir stratēģiski svarīga Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, drošībai.

Līdzdalības pārvērtēšanas procesā, identificēti riski nodot Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pakalpojumu sniegšanu privātajam sektoram, izvērtēta to ietekme iestāšanās gadījumā (radītās sekas).

Ja Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" sniegtie pamatdarbības pakalpojumi (pilsētas un piepilsētas pasažieru sauszemes pārvadājumi) tiktu pilnībā nodoti privātajam sektoram, tad pastāv iespēja, ka iestājas kāds no sekojošiem riskiem:

- kvalitātes risks – ietaupot līdzekļus vai nespējot sniegt pakalpojumu nepieciešamajā apjomā, var ietekmēt pakalpojuma kvalitāti, kas savukārt var radīt citus riskus;
- pakalpojuma sadārdzināšanās – cenu kāpums;
- pakalpojumu nepieejamības risks (pasažieri nesaņemtu nepārtrauktu sabiedriskā transporta pakalpojumu) – pastāv risks, ka pakalpojuma pieejamība ir ierobežota vai nav pieejama vispār jo, piemēram, privātais komersants, darbojoties šajās jomās, varētu izlemt pārtraukt saimniecisko darbību, ja neapmierina saimnieciskās darbības rezultāts;
- sniegto pakalpojumu sniegšanas operativitātes vājināšanās;
- iesākto projektu īstenošanas apdraudējums – izmaksu neattiecināšanas risks;
- uzraudzības un kontroles iespēju samazināšanās;
- pakalpojumu sniedzēja maksātspējas gadījumā, Pašvaldība nespēs operatīvi organizēt iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu sniegšanu.

Minētie riski ir ļoti būtiski. Nododot Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pakalpojumus (pilsētas un piepilsētas pasažieru sauszemes pārvadājumi) privātam sektoram,

iespējams, ka visi minētie riski rada negatīvu ietekmi uz sabiedrības interesēm, samazinot pakalpojumu kvalitāti vai pieejamību.

Pašvaldības ieskatā alternatīvi veidi kā riskus samazināt nepastāv, jo:

- kapitālsabiedrība veic vienu no Pašvaldības autonomajām pašvaldības funkcijām – nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus;
- kapitālsabiedrība veic darbību nozarē, kuras infrastruktūras attīstībai ir nepieciešami lieli kapitālieguldījumi. Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" pārtraucot savu darbību, tirgus nespētu nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu nozare ir saistīta ar finansiāli apjomīgas materiāli tehniskās bāzes un atbilstošas infrastruktūras nepieciešamību, turklāt pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai ir nepieciešamas regulāras investīcijas.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" darbojas nozarē, kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, kuru rezultātā Valmieras pilsētas iedzīvotājiem tiek sniegti kvalitatīvi un brīvi pieejami sabiedriskā transporta pakalpojumi, tādējādi realizējot Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 19.punktā norādīto pašvaldības autonomo funkciju.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana Valmieras valstspilsētas maršrutu tīkla maršrutos un novada administratīvajā teritorijā ir būtiska Pašvaldības iedzīvotājiem un uzņēmējiem, jo ar šo pakalpojumu tiek nodrošināta iedzīvotāju droša un uzticama pārvietošanās Valmieras valstspilsētas un Pašvaldības administratīvajā teritorijā: nokļūšana uz darbu, izglītības vai medicīnas iestādi.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" nodrošina operatīvu, kvalitatīvu, drošu un precīzu sniegto pakalpojumu pieejamību pasažieriem reģionālās un pilsētas nozīmes maršrutos. Kapitālsabiedrība, veicot komercdarbību, nodrošina kvalitatīvu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu visiem sociāliem iedzīvotāju slāņiem pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī savā darbībā realizē kontroli par sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir patstāvīga neatkarīga struktūra, profesionāli, kompetenti darbinieki, kā arī materiāltechniskā bāze augstas kvalitātes pakalpojumu nodrošināšanai.

Pašvaldības darbība kapitālsabiedrībā garantē tās darbības stabilitāti, nepārtrauktību un kvalitāti, savukārt kapitālsabiedrības darbības stabilitāte un nepārtrauktība ir saistīta ar Pašvaldības spēju nodrošināt Valsts civilās aizsardzības plānā un Pašvaldības civilās aizsardzības plānā noteiktos pienākumus. Secināms, ka kapitālsabiedrības darbība ir stratēģiski svarīga Pašvaldības administratīvajās teritorijas drošībai. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ieguldījumi projektu realizācijā, atjaunot autobusu parku un iegādājoties videi draudzīgus autobusus, vērtējami kā stratēģiski svarīgi, arī tās sniegtie sabiedriskā transporta pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvajās teritorijas attīstībai, lai nodrošinātu kvalitatīvus un nepārtrauktus sabiedriskā transporta pakalpojumus. Līdz ar to Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" darbojas Pašvaldībai stratēģiski svarīgā nozarē un no sabiedrības interešu viedokļa Pašvaldības līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir labākais risinājums un tas ir samērīgs sabiedrības labklājības uzlabošanas veids.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" darbība noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas (sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana) ietvaros ir uzskatāma par komercdarbību, un tā atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajam: kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvajās teritorijas attīstībai, drošībai un izriet no pašvaldības vispārējiem stratēģiskajiem mērķiem.

Nemot vērā minēto un ievērojot Pašvaldības stratēģisko mērķi funkcionāla, estētiska un zaļa pilsētu un ciemu vide, kura rīcības virzieni ietver sevī arī kvalitatīvu transporta infrastruktūru un sabiedriskā transporta pieejamību, kā arī pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktu, Pašvaldības tiešā līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" ir saglabājama un šīs kapitālsabiedrības darbība turpināma esošajā statusā.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" valdei nepieciešams katru gadu veikt kapitālsabiedrības darbības (pamatdarbības un papildu darbības veidu) izvērtējumus atbilstoši spēkā esošajiem konkurences tiesību regulējošiem normatīvajiem aktiem un Konkurences padomes metodiskajiem materiāliem.

Saglabājot līdzdalību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", tai nosakāms vispārējais stratēģiskais mērķis, kas izriet no tiesību aktiem, Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un Pašvaldības funkcijām (Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 19.punkts, Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 4.panta otrā daļa), – sniegt videi draudzīgus, kvalitatīvus un nepārtrauktus sabiedriskā transporta pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā, nodrošinot efektīvu transporta maršruta sistēmu, ieviešot mūsdienīgus informācijas tehnoloģiju risinājumus un turpinot pakāpenisku videi draudzīga autobusu parka atjaunošanu.